

לא בניאן, רק

איכשהו אנחנו שורדים

חִכְמַתָּה הַשְּׁקֵטָה שֶׁל שְׁלוֹת הַגּוֹף:
 הַגְּשָׁמִיּוֹת, בְּעוֹלָמְנוּ זֶה הַגְּשָׁמִי, הִיא כָּלָה
 חֲזָרָן וּבְרוּזָל שְׁחַתְמוּ
 אֶת עֵינֵינוּ הַחֲמֵרִיּוֹת בְּנוֹפֵי זְמַן וּמְקוֹם.
 עֲכָשׁוּ אֲנִי חֲזֵק כְּחֹזֶקֶם שֶׁל אֲבָנִים וְעֲצִים,
 לֹא רְגִישׁ, אוֹ נִבְעֵר, וְחַיֵּי תוֹסָסִים.
 זְרָמִים אוֹ אוֹיר עֲשׂוּיִים לְשֻׁטָּף אוֹ לְחַלֵּף לְיָדֵי.
 מִחֲשַׁבְתִּי נוֹשַׁמַת בְּשִׁקָּט, נַחַה לְיָרֵךְ.
 (מֵאִיזָה בְּשֵׁר נִזּוֹן אִישׁ זֶה
 שְׁצַמַּח וְגִדֵּל כְּדֵי כֶּךָ?
 תִּפְרִיט שֶׁל תְּשׂוּאוֹת נִמְלָצוֹת וּטְעִימוֹת,
 חֲמִימוֹת, רְכוּת, טוֹבוֹת-לֵב וְאֲדָמוֹת).

איכשהו אנחנו שורדים
 והנעם, מתסכל, ממאן לנבל.

אורות חפוש וחקירה סורקים
 את מתארינו החשופים ומשללי-המגן;

מעל ראשינו עשרת הדברות המונוליתיים
 של התעמולה הפשיסטית מזעימים פנים
 ומתנודדים לקראת התמוטטות הרת-שוֹאָה;

מגפים הולמים בדלת המתקלפת.

אך איכשהו אנחנו שורדים
 הפרדה, מחסור, אבדן.

משמרות-סיוור מתמתחים לאורך חשכת האספלט
 לוחשים כנחשים את אימיהם על חיינו,

ואכזר מקל אכזר, ארצנו כלה מצלקת אלימות בעתה,
 חנה נחמס וכל שאהוב בה נגזל ממנה;
 בתר בתרונו והצמינו את רוממות רוחנו

אבל איכשהו הנעם מוסיף לשרד.

אין עץ בניאן שתחתיו אקלף בצל
 כדי למצא גלעין נכחד במוקד הדומם:
 "אהבת חורף קטנה בפנה אפלה?"
 לא, אהובה (למען השם, לא) לא אהבה, לא חטא.
 לא עוד תת-ירחי, אך יותר נוקב בחמריותו, עכשו
 אצבעות אדם משסעות את הקוסמוס במחוות יאוש,
 נפשותינו, מאז הרסי, מחפשות את החסוס של אי-הידיעה.

מבקייע מבעד לסבכי-תיאוריה אני חותר
 לקבץ היחיד הזה, עצמיות אחת נוספת
 המעניקה תכן וספויק לקרקע
 זרועה רעיונות וחלדה עקרים.

הניחו לאלקטרונים אלפביתיים לצבות מצוואה, פרוידיזם,
 גנפותינו הזהבים, אדישי-סיג, אינם מונים רוח,
 מוצאים את אחה"צ-האי הנצחי של גוגן
 ואותה הביסקוס ואת יבשתי שלי.
 מה נדיב

בנדיבות אתה ומה באמת יכול להיות
 יותר נצרך מאשר נדיבות
 בעולמנו זה המשתף? וככה
 תודותי לצרי מרוח-הלב שאתה מעניק לי.

בעלי-חיים, אולי, בלי סגלות משלהם
 – – סלח לי, פוּכְרָלוּ, איש פדואה, על יהירותי שלי –
 משיגים סוף-סוף אכסטזה מתמדת כמו זו
 שאתה נותן לנו, שי שיעשה את שנינו שלך.

השיר הזה של דניס ברוטוס, אולי החשוב בין משוררי דרום אפריקה
 השחורים, נכתב ב-1971, בימים האפלים של האפרטהייד ושלטון
 הטרור הלבן שביקש להעביר מן העולם את התנגדות הרוב השחור
 לדיכוי. ברוטוס, יליד 1924, שנמנה עם פעילי ההתנגדות השחורה,
 נאלץ לבסוף להימלט מארצו, קיבל (לאחר מאבק משפטי ממושך)
 מעמד של פליט פוליטי בארה"ב והיה שם פרופסור בכמה
 אוניברסיטאות. כשהתמוטט שלטון ההפרדה הגזעית בדרום אפריקה,
 חזר דניס ברוטוס למולדתו והוא מתמקד באוניברסיטת קוואזולו-
 נאטאל.

את השיר 'לא בניאן, רק' - כתב דניס ברוטוס ב-2002, שנים אחדות
 לאחר התמורה הכבירה שהתחוללה בדרום אפריקה, כשנעשתה זו
 מדינתו של הרוב השחור. כדאי לציין שהטקסט קשה להבנה, והתחביר
 פרוץ, לבלי השוואה עם שיריו שמלפני השחרור. אגב, הוא מוסיף
 לדבוק בעמדתו הפוליטית השמאלית הקיצונית. בשנה שעברה היה
 אורחו של הוגו שאבו, נשיא ונצואלה, בכינוס בינלאומי בקאראקאס
 הבירה, והקדיש לו שירים שכתב לכבודו באותו מעמד. ועוד יצויין,
 כי למיטב ידיעתי זו הפעם הראשונה ששיריו של דניס ברוטוס רואים
 אור בעברית.

המתרגם